

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3641/2020
17.02.2022. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Лончар адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Марина Јовановић адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 689/20 од 12.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 17.02.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 689/20 од 12.03.2020. године и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 1648/17 од 03.12.2019. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 1648/2017 од 03.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да на име дуга исплати износ од 80.600 евра са законском затезном каматом од 01.04.2017. године до исплате у динарској противвредности према продајном курсу Народне банке Србије на дан исплате, као и да му надокнади трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 478.677,00 динара у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог којим је тужилац тражио да се одреди привремена мера забране отуђења, оптерећења и сваког другог располагања непокретности у обиму од $\frac{1}{2}$ идеална дела, и то породичне стамбене зграде број .. површине 200 м² која се налази у ..., Улица ... број .., саграђене на парцели .. и парцели .. – земљиште под зградом – објектом површине 200 м² и њива треће класе површине 259 м², све уписано у Лист непокретности .. К.О. ..., уз упис забране у јавну књигу и са трајањем до правноснажног окончања овог парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 689/20 од 12.03.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 1648/17 од 03.12.2019. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у судском регистру уписан као оснивач и једини члан привредног друштва „ВВ“ са седиштем у Марибору, Република Словенија. Обе странке су у регистру уписане као заступници тог привредног друштва, без ограничења. Тужилац је са тим привредним друштвом у периоду од 27.10.2015. године до 11.01.2016. године закључио четири уговора о зајму у укупном износу од 45.000 евра. По тим уговорима рок за враћање зајма уговорен је најкасније до 31.03.2017. године. Странке су 07.03.2016. године основале привредно друштво „ГГ“ са седиштем у Новом Саду, са једнаким оснивачким уделима у вредности од по 1.000,00 динара. Они су били заступници и тог привредног друштва, а послове заступања обављали су самостално и без ограничења. Између странака је 24.02.2017. године закључен уговор о преносу удела којим тужени преноси, без накнаде, на тужиоца оснивачки удео у привредном друштву у Новом Саду. На основу тог уговора извршена је одговарајућа промена у регистру и тужилац је уписан као једини члан друштва. Истог дана када је закључен овај уговор тужени је потписао признаницу којом је потврдио да је од тужиоца примио износ од 77.000 евра на име половине целокупног покретног инвентара, намештаја, вентилационих инсталација, расвете, кухињске опреме и других уређаја у угоститељском објекту „ГГ“ у Новом Саду, и да по том основу више нема никаквих потраживања према тужиоцу или привредном друштву. Другом признаницом од истог датума тужени је потврдио да нема даљих потраживања према привредном друштву, односно да привредно друштво нема никаквих дуговања према њему по било ком основу. Тужилац је 28.02.2017. године потписао пуномоћје којим је овластио туженог да у његово име и за његов рачун, као уступилац пословног удела, закључи и потпише све документе који су потребни за закључење уговора о отплатном преносу пословног удела, као и за закључење и потпис самог уговора о преносу пословног удела у јавнобележничком запису, за купопродајни износ од 1.000 евра у друштву „ВВ“, којим ће у његово име и за његов рачун отуђити целокупни пословни удео у том друштву у висини од 7.500 евра, што представља 100% основног капитала друштва, са промтним преносом пословног удела. Потпис тужиоца на овом пуномоћју оверио је јавни бележник у Марибору и у јавнобележничком запису констатовао изјаву властодавца да тај посао не закључује привидно или због тога да би избегао законске обавезе или противправно оштетио трећа лица. У јавнобележничком запису је такође констатовано да је исти у целости прочитан у присуству сведока и да је потписник – тужилац поучен о правима и последицама пуномоћја и правним последицама које могу проистећи из правног посла који буде закључен на основу тог пуномоћја. Тужени је продао привредно друштво са седиштем у Марибору.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев. По становишту судова, између странака је било само речи о томе да тужилац прода свој удео у словеначком привредном друштву, али о томе није постигнут договор и није закључен уговор о преносу удела на туженог већ је тужени добио само овлашћење да такав пренос изврши у име и за рачун властодавца, тако да тужилац има

право да захтева од туженог да му пренесе оно што је примио по основу правног посла обављеног у његово име и за његов рачун. Овакво становиште судови заснивају на јавној исправи – пуномоћју од 28.02.2017. године, сачињеним у форми јавнобележничког записа у којем је констатовано да је оно израз стварне и праве воље потписника и да не представља привидан правни посао. Због тога, налазећи да није ни животно нити логично, а није ни у складу са правним институтом пуномоћја, да пуномоћник плаћа налогодавцу накнаду, судови изводе закључак о недостатку пасивне легитимације туженог. При том, судови сматрају да нема места примени ни члана 451. став 1. Закона о облигационим односима јер није доказано да је тужени икада постао власник привредног друштва са седиштем у Словенији.

Оваква одлука се, по налажењу ревизијског суда, за сада не може прихватити као правилна.

Наиме, основано се у ревизији тужиоца указује да оба нижестепена суда нису ценила његове наводе изнете током поступка да се спорни однос странака мора посматрати јединствено, како у односу на прекид пословне сарадње у привредном друштву са седиштем у Новом Саду, тако и у односу на словеначко привредно друштво. С тим у вези, тужилац се позвао и на одредбу члана 446. став 1. Закона о облигационим односима, истичући да је уговор о преносу удела туженог у домаћем привредном друштву закључен без накнаде и да је он, преузевши дуг тог привредног друштва у висини улагања туженог у инвентар – опрему, исплатио туженом износ од 77.000 евра и тим поводом му издао пуномоћје којим га је овластио да прода словеначко привредно друштво и из износа цене исплати му новчани износ који потражује у овом спору. О примени ове одредбе и евентуално постигнутом уговору о преузимању дуга словеначког привредног друштва од стране тужиоца нижестепени судови се не изјашњавају, нити дају одговор на животно и логично питање зашто тужилац исплаћује туженог и преузима домаће привредно друштво (иако му се по одредбама закљученог уговора, удео туженог преноси без накнаде) и одмах затим издаје пуномоћје којим омогућава туженом неограничено располагање привредним друштвом у Словенији чији је једини оснивач и према којем има потраживање.

Из тог разлога, нижестепене пресуде су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће оценити све наводе странака и поуздано утврдити садржину њиховог међусобног пословног односа који је прекинут почетком 2017. године, односно поуздано разјаснити начин на који је та пословна сарадња прекинута.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП-а, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**